

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Gospod Bogoboj Atanacković, znani serbski novelist, izdaje svoje lepoznavske spise pod naslovom: „Pupoljci“. Drugi zvezek se ravno tiska v tiskarnici Medakovića v Novem Sadu, in ti mesec bo na svetlo prišel. Obseže drugi del romana: „Dva Idola“. Cena tega dela bo 30 kr. Celi roman na lepem velin-papirju velja 1 gold. 20 kr.

* Pervo tiskano česko delo je od leta 1648; do leta 1526 jih našteje gospod Hanka 130. Od teh je bilo tiskanih v Pragi 45, v Mladi Boleslavi 23, v Pilznu 19, v Lutomišlu 15, v Beli (mesto, pozneje od Nemcev „Weisswasser imenovano“) 8, v Norimbergu 5, v Benetkah 3, v Würtenbergu 2, v Kutni Gori, na Dunaji, v Vilisnovem in v Wittembergu, v vsakem mestu 1, brez delov je 6 delov, od katerih se ne vé, kje da so bili tiskani.

* Poljske novine „Czas“ naznanijo, da je gospod Gualbert Povlikovski, lastnik grajšine Medike v Galiciji, ki je preteklega mesca umerl, svojo imenitno in prav bogato zbirko zlo redkih knjig, svetinj, bakrorezov in poljskih slik — ki je po svoji notrajni vrednosti edina na celem Poljskem-Jagelonskem vseučilišču v Krakovi zapisal.

* „Czas“ naznani, da so spominek, ki je zgotovljen slavnemu zvezdoznancu Koperniku, 15. januarja iz Krakova v mesto Torn odpeljali. Na kolo-dvoru železnice ga je pričakal odbor tamošnjega magistrata in tergovec Hesselbein, sedanji lastnik hiše Kopernikove. Poljci so povsod spominek z veliko slovesnostjo sprejeli in cvetice na-nj trosili, na nekterih krajih so seljani celo sami voz peljali.

* Ravno je prišel na svetlo prvi zvezek arheoloških listov od českega Muzejnega arheološkega odbora. Cena je prav niska, namreč 40 kr. Obseže prav zanimive sestavke.

* „Vesna“ je slovanske časopise letošnjega leta v Austrii soštela, — 48 jih je, izmed katerih je 21 česko-slavenskih, 18 jugoslavenskih, 7 poljskih in rusinskih; — po zapopadku je 12 političskih, 7 cerkvenih, 7 lepoznavsko-slovstvenih, 16 znanstvenih, 7 prostonarodskih, 5 kmetijsko-obertnijskih, 4 pedagoških, 1 pravoslovski, 1 krojski.

* Pražki glasbini skadatelj G. V. Vogl je krasno česko pesem Picek-a „Matka uči dite modlit“ za spev v muziko složil.

* V Pragi je prišel tretji in četerti zvezek glediščne biblioteke na svetlo. Tretji zvezek obseže igri: „Pan Čapek“ iz poljskega od dr. Fr. Rieger-a, „Dablův podil“ iz francoskega od Jož. Litnenskega. Četerti zvezek obseže „Deboro“, predstavljeno od Kolara. Cena vsakega zvezka je le 12 kr.

* Polyglotta „Kralodvorskega rokopisa“ od gosp. Hanka pomnožena z angleško prestavo od prof. Vratislava, pride skoraj na svetlo. Razun izvirnega teksta zapopade ta polyglotta prestavo nemško, poljsko, rusko, serbsko, horvaško, rusinsko, slovensko, vendiško, laško in francosko. Kmalo bo tudi bulgarska prestava zgotovljena.

* Od leta 1789 do današnjega časa so se na Avstrijskem prebivavci pomnožili od 28 na 38 milijonov, na Francoskem od 30 do 35¹/₂ mil., na Britanskem od 14 na 29 milijonov.

* „Kapesni slovník poljsko-česky“ od Jožefa Boleslava Podstranskega je natisnjen. Četeritemu zvezku je pridjana tudi „poljska mluvnička, čili prěhled forem jazyka poljskeho ohledem na jazyk česky“.

* V Lvovu je razpisal po „Zori galickej“ staropigianski institut naročilo na „Istoriju drevnjago Galicko-Ruskago knjažestva“ od gospoda Zubrickega pisano v rusinskem narečju. Sostavil jo je pisatelj po starih letopisih in jo meni v treh delih izdati tako, da bo do mesca septembra vsa na svetlo prišla.

* V Pragi so prišli te dni na svetlo: „Napěvy k společenskému zpěvníku českému p. Drm. Pichlem uspořádanému“, od Franciška Martineca, uda stanovskega pražkega gledišča. V knjigi, 8 pol debeli, je 123 napevov. Velja le 20 kr.

Odgovor zastran cepičev.

Od več strani dobiva vredništvo „Novic“ prošnje za cepiče žlahnih drevés. Iz serca rado bi vsim željem vstreglo, ako bi môglo. Ker pa je vredništvo obloženo z mnogimi opravki, in ker vsako tako naročilo več potov ali pisanja prizadene, prosimo lepo: naj bi se vsak, ki cepičev želi, naravnost na tisto mesto obrnul, od kodar so dobiti in jih bo tudi dobil. Vsi tisti gospodarji na Krajnskem, ki imajo žlahno drevje, so zapisani v majhnih bukvicah, ki se imenujejo „Slovenski vertnar“ in se v bukvtiskarnici g. Jožefa Blaznika po 4 kraje. dobé. Iz teh bukvic se zvé: kdo ima žlahno sadje, in temu naj se naravnost prošnja naznani in posel pošlje, ki cepiče prejme. Tako naj tudi tisti ravnajo, ki želijo cepičev iz verta kmetijske družbe na Poljanah; kdor jih prejeti želi, naj se oglasi pri g. dr. Struppi-tu, ki je oskerbnik družbiniga verta. Cepiče po pošti pošiljati, je pa sila nepriljavno in drago pošiljanje. Vredništvo.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Nabrežina na Krasu. Poleg Nabrežina so kamnarji železnice nekadanje velike kamnarnice, ki so že vse zasute in zarašene bile, spet iztrebili, in so lep bel in tudi sivkast kamen našli, ki se da lično kakor marmor izdelati. Tudi so delavci v razkopu teh zasipov od časa do časa že našli izdelane kamenite posode lepo zaperte; znotraj je bil le pepél, sožgane kosti in pa bakreni denar, kar je znamenje, da so nekdej tukej ljudstva prebivale in v teh starih kamnarnicah delale, ktere so po starodavni šegi mertve trupla sožgale in potem pepél in ostanjke v posodah zakopavale. — Če je gotova resnica, kar pisatelj od Krasa blizo Tersta u 19. listu „Novic“ pravi, da Zgonička županija sama cesarski davk od srenjskih pašnikov plačuje, je za njo toliko bolji, ker bo ona zavolj tega pred drugimi županijami toliko lože tudi svoje lovske pravice na srenjskih pašnikih proti nekdanji Duinski grajšini obvarovala. Sosed J. M....č.

Iz Škofjeloke. 2. in 3. t. m. so bile pri tukajšnji fantovski poglavni šoli očitne preskušnje perve polovice letošnjega šolskiga leta. Skozi in skozi se je vidilo, kako pripravno in naravno gré zdaj vse po novim navodu, ki smo ga letos nastopili. Slovenšina in nemšina stopate od stopnje do stopnje vzajemno naprej. Da bi le skoraj kaj več pripravnih šolskih bukev dobili, potlej bo gotovo še veliko boljši! Nekterim učiteljem ni ravno lahko si veliko brez bukev pomagati. — Zadnji dan popoldan je bila pa tudi preskušnja v pevski šoli. Vse polno je bilo poslušavcev višjih in nižjih. Mladi pevci in pevke so pa tudi tako lepo peli, da jih je bilo pravo veselje poslušati. Tudi tukaj nam še domačih pevskih bukvic manjka. Slišali smo, da nam preslavni Lavantinski knezoškof že take bukvice pripravljajo. Bog jim daj srečo! — V sredo 10. t. m. smo imeli pa

še pri dekliški poglavni šoli pri čast. g. g. Ursulinarcih izpraševanje. Prav dobro so se častite učenice, kakor tudi učenke odrezovale. Tako gladko in milo so jim tekle domače besedice, da bi jih bil človek neprenehama poslušal. Škoda, da je pri preskušnjah za vse razrede tako malo časa — le pol dne — odločeniga. Ko bi smel kaj reči, bi le še prosil, da bi nam čast. g. g. Ursulinarce tudi v cerkvi pri očitni božji službi včasih kako domačo pesmico zapele, katerih imamo toliko lepih. Gotovo bi jim bili pobožni čisto slovenski poslušavci iz serca hvaležni.

A. Praprotnik.

Iz Ljubljane. Častiti predsednik podružnice kmetijske v Postojni, g. tehant A. Kurc so naznanili glavnemu odboru kmetijske družbe, da se je 11. t. m. ustanovila nova podružnica Bistriško-Ternovska na Notrajskim, za ktere predstojnika so zbrani g. udje izvolili g. Antona Grašic-a, tehanta v Ternovi; odbornike pa g. Jakoba Samsa-ta, posestnika v Bistrici; g. Anton Mlakar-ja, fajmoštra v Zagorji gosp. Stanislava Petris-a, fajmoštra v Premu, in g. Andreja Hadnik-a, posestnika v Bistrici. Ta nova podružnica, ktera je bila dosihmal zedinjena s Postojnsko, pa od nje preveč oddaljena in se je po enoglasnih željah obéh podružnic sedaj samostojno ustanovila, obseže okolico Bistriško, Ternovo, Zagorje, Knežak, Prem in Košano. — Volitvo g. predsednika in g. odbornikov zamore kmetijska družba z veseljem pozdraviti.

Novičar iz mnogih krajev.

Med mnogimi družimi, ki so bili unidan v Terstu od presvitliga cesarja poslavljani, je tudi milostljivi Teržaško-Kopriški škof g. Jernej Legat, ki je prejel red železne krone 2. verste. — C. k. ministerstvo podúka je ukazalo, da shodi ljudskih učiteljev na deželi o posvetovanju šolskih reči ne smejo prihodnjič drugač biti, kakor po povabilu ali dovoljenju distriktnih šolskih ogledov, in nihče ni primoran priti; — shodi učiteljev iz več šolskih okrajn (distriktov) so prepovedani, in zamorejo biti le če jih deželna šolska oblastnija pokliče; — pomenki prihodnjiga shoda se morajo v poslednjim zboru določiti, in pa tudi vselej ob kratkim v zapisnik zapisati. — Dela tistih komisij, ki so postavljene za oprostenje zemljiš, se v nekterih deželah že bližajo koncu, zlasti na Marškim; v spodnji Austrii so prišli že mertvarji in laudemii na versto. — Ni res, da bi bili g. nadvojvoda Janez vnovič zboleli; zdravi so, in bojo kmalo vodili občni zbor kmetijske družbe v Gradcu. — Mladi vladika Črnogorski je unidan na poti v Petrovograd na Dunaj došel. — Za gotovo se sliši, da bojo letošnjo spomlad poleg železnice murve saditi začeli. — Preteklo saboto so iz Hamburga spet pripeljali v cesarsko denarno kovnico na Dunaj za 40.000 fl. srebra; ta mesec so začeli dvajsetice kovati; za zdej je 1200 mark srebra za kovstvo še po stari obliki vlitiga, iz kteriga se bo naredilo 72.000 dvajsetic. — V Smirni so zasledili 3 ponarejavce naših bankovcov, pri kterih so našli 10.800 bankovcov po goldinarji izdelanih; dva izmed njih sta bila Turka, ki sta obsojena eden na 3, drugi na 1 leto v ječo; tretji je Erdeljč, kteriga so izročili austrianski sodnii. — V Kremeni (na Laškim) so unidan nekiga hudobniga izdajavca dobro splačali. Ta gerdún je namreč prepovedano orožje v hiši nekiga pošteniga mestnjana prikriil in ga potem vladi zatožil, da ima zoper prepoved orožje skrito; po sodniški preiskavi je prišla resnica na dan,

in ker so tudi pri njem skrito orožje našli, so ga obsodili na 10 let v ječo. Prav se mu je zgodilo; — naj bi se vsim enakim gerdobnim osledúham in špiceljnam enaka péla! — Povsod se sliši letos od stekljine, tako da se zamore letošnje leto tistim letam vverstiti, v kterih se je stekljina kot kuga prikazala. Unidan je za stekljino strašno smert storila v Vratni, neki vasi na Českim, 14 let stara kmečka deklica, ktero je pred 9 tedni nek ptuj pès popadel. — 27. grudna l. l. je prišel g. generalvikar dr. Knobleher s svojimi misio-narji srečno v Chartum; ondašnji austrianski konzul jih je slovesno sprejel, in je drugi večer dohodnikom veselico napravil. — Napoleon je ukazal, da vsak, ki ima kakošno očitno službo, mora priseči vstavi in njemu zvestobo; kdor se brani, mora službo zapustiti. Napoleon voli tudi sam učenike v višjih šolah. — Novo ministerstvo v Londonu bo imelo v deržavnim zboru hude nasprotnike; že se mu pripravljajo zlasti zavolj žitniga cola oistre vprašanja. — Francoski poslanec pri Angleški vladi, ki jo je unidan tako nana-gloma iz Londona odrinul, je šel le po svojih hišnih opravkih za malo časa na Francosko. — Košut, kterimu so nek Amerikanci že mlačni postali, pride po naznanilu mnogih časnikov prihodnji mesec v London nazaj.

Ali bo kaj ali ne?

Vrednika Novic hodijo pogostama Ljubljančanje in Ljubljančanke popraševati: ali se je začela že tista družbaza napravo občne dervarnice, ktera je bila v 50. listu lanskim Novic priporočena in s tolikim veseljem sprejeta?

Ker na te vprašanja ne vémo nič gotoviga odgovoriti, damo vprašanje naprej dotičnim gospodam, in jih opomnimo: Ali bo kaj ali ne?

Pogovori vredništva.

Gosp. pisatelju Kop. na Dunaji: Nič nismo prejeli. Čudno se nam zdí, da v kratkim se je že druga reč po pošti zgubila; ali je morebiti posel, ki se na pošto pošlje, nemaren, da ne odrahta? — G. Janezu Sternatu, posestniku v Letušu: Z veseljem iz Vašiga pisma zvémo, da si hvalevredno prizadevate v novih napravah, da ste si tako koristno Jordano drevo s 7 čertali po v Novicah obrisani podobi sami napravili in da Vam tako dobro služi, zemljo posebno nadležne pernice očistiti. »Novice« se Vam tukaj vselej poredama pošiljajo; pri nas tedaj ni zadržka. Zavolj cepičev pa prosimo naš »odgovor« prevdariti. — J. R. na Štajarskem na vprašanje: »ali se bo Bog skoraj usmilil mežnarjev pri velikih farah po kmetih, da bojo saj nekoliko sužnosti šolskih učiteljev rešeni?« Vam ne vémo nobeniga gotoviga odgovora dati, ker ne vémo, kako se bojo razmere učiteljev ljudskih šol po deželi vredile. — J. M...č iz Zgon. žup.: »Novice«, kterim niso znane vse osebuje zadeve vsake soseske, se nikdar ne morejo spušati v razžaljivo obrekovanje, in zbrisejo vselej take napadke, za ktere ne morejo odgovorne biti. Če pa kak dopisnik tú in tam kakošno reč sproži, ktero boljši želi, se ne sme to berž hudobno imenovati, ker hudobno ni. — Gosp. J. Zormanu, županu srenje sv. Trojice na Štaj.: Naročene bukvice od reje murv in svile smo vam poslali. Hmelj iz Sac-a na Českim je nar boljši, kakor je bilo v Novicah povedano; obernite se zavolj tega na Štajarsko kmetijsko družbo, — popis hmeljoreje bojo »Novice« prinesle. —

Doneski za gimnazij v Novimmestu:

Gosp. Orosl. Cafov v Frauheimu . . . . . 1 fl.

Popravitik.

V popisu Vitinjske smreke v listu 20 v 3. verstí se je pogršek podmuznil: namest 15. oktobra béri »26. septembra«.